

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Ren energi-pakken

Vi viser til Olje- og energidepartementets (OED) høringsbrev 9 juni 2020 som omfatter fire vedlagte rettsakter i EUs Ren energi-pakke som knytter seg til elektrisitetmarkedet: et revidert elmarkedsdirektiv (2019/944), en revidert elektrisitetsforordning (2019/943), en revidert ACER-forordning (2019/942) og en ny forordning om beredskap i elektrisitetssektoren (2019/941). Rettsaktene trådte i kraft i EU 1. januar 2020.

OED skriver i høringsbrevet at rettsaktene er merket EØS-relevante og at Departementet skal gjøre en selvstendig vurdering om EØS-relevans foreligger.

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 300 bedrifter som bygger ut, produserer, transporterer og selger strøm og varme. Våre medlemmer står for 95 prosent av kraftproduksjonen og sørger for daglige leveranser til cirka 90 prosent av strøm- og nettkundene i Norge. Vår visjon er at Norge skal ta en global lederposisjon som det første fornybare og fullelektriske samfunn i verden. Medlemmenes oppdrag til oss er å fremme fornybarnæringens konkurranseevne for å øke norsk verdiskaping, til det beste for næringen, til det beste for samfunnet, til det beste for klima. Energi Norge setter pris på muligheten til å komme med høringsinnspill.

Høringen dreier seg om innlemmelse i EØS-avtalen og implementering i norsk rett av noen av de mest sentrale rettsaktene for markedsregulering som er vedtatt av EU. Disse rettsaktene har direkte virkning på det nordiske og det europeiske kraftmarkedet. Norge har vært sentral i etablering og utvikling av det nordiske kraftmarkedet og er sømløst integrert i dette og det europeiske markedet gjennom overføringsforbindelser. Høringen er derfor svært viktig for fornybarnæringen.

Rettsaktene på høring inngår i Ren energi-pakken med til sammen 8 rettsakter. Energi Norge har allerede inngitt høringssvar den 21 februar 2019 vedrørende implementering av (EU) direktiv 2018/2001 (fornybar energi), direktiv 2018/2002 (energieffektivisering) og forordning 2018/1999 (styringssystem).

1 Hovedbudskap

Energi Norge har følgende hovedbudskap til denne høringen:

- Markedsreguleringene som er på høring er en viktig del av Ren energi-pakken, ren energi til alle europere, som er en helhetlig oppdatering av den europeiske energipolitikken med formål om energiomstilling som kan bidra til at EU når sine forpliktelser i henhold til Parisavtalen. Energisektoren står for nærmere 70 % av utslippene i EU. Økt fornybarproduksjon samt en elektrifisering av viktige økonomiske aktiviteter er løsningen på mange av de klimautfordringene Europa og verden møter i dag. Energi Norge ønsker derfor disse rettsaktene i Ren energi-pakken velkommen som en viktig del av en nødvendig grønn omstilling.
- EU-reguleringen av kraftmarkedet er omfattende og detaljert. Dette følger av behovet for omstilling gjennom blant annet av innfasing av ny uregulerbar kraftproduksjon, samt ønsket om sterkere

integrasjon av et felles europeisk kraftmarked med mer utveksling mellom land. Vårt overordnede inntrykk er imidlertid at markedsdelen av denne pakken i hovedsak ikke introduserer nye regler, men heller representerer en videreføring og en konkretisering av prinsipper som allerede er vedtatt og implementert i de tre foregående liberaliseringspakkene. Hovedsakelig er disse bestemmelsene allerede vedtatte sentrale rammebetingelser for drift av kraftmarked og kraftsystem i Norge, uformelt som en følge av et felles kraftsystem og marked i Norden, formelt nå gjennom implementeringen av EUs tredje energimarkedspakke. EUs Energibyrå ACER (Byrået) spiller en sentral rolle for reguleringen av det felles energimarkedet, men det er ingen tvil om at dette ikke innebærer myndighet over ressursforvaltning og konsesjoner til produksjon, bygging og drift av utenlandsforbindelser. Vi oppfatter derfor at foreliggende reguleringer ikke medfører endringer som utfordrer den politiske enigheten som lå til grunn for implementering av tredje energimarkedspakke.

- Klimautfordringen er enorm og må takles, men den grønne omstillingen byr også på store muligheter for verdiskaping for norsk næringsliv, ikke minst for fornybarnæringen. Dersom næringen skal klare å omstille seg og foreta de investeringene og satsingene som kreves, er det helt nødvendig at fornybarnæringen har stabile og forutsigbare rammebetingelser. Et klart regulatorisk regelverk vil gi den forutberegneligheten næringen trenger til 2030 og videre til 2050-målene. Det er verken realistisk eller hensiktsmessig at man i Norge skulle regulere kraftmarked og -system på andre måter enn i våre naboland, siden vi er fullstendig integrert i dette markedet. Med fortsatt høy fart i elektrifiseringen og utviklingen av det norske kraftsystemet står vi også rustet til å ta betydelige markedsposisjoner i den europeiske energiomstillingen, som leverandører i havvindsatsingen, med hele verdikjeder i hydrogenproduksjonen og viktigst i denne sammenhengen: Leverandører av teknologi og tjenester knyttet til kraftsystem. Forutsetningen er imidlertid markedsadgang, men også mest mulig like rammebetingelser i reguleringen av kraftmarked og -system. Rask norsk implementering og tett og tillitsfullt energisamarbeid med EU er derfor ikke bare avgjørende for at næringen skal ha forutsigbare rammebetingelser hjemme, men også for at man skulle kunne ta posisjoner som leverandører av teknologi og kompetanse i den europeiske energiomstillingen.
 - Rent praktisk anbefaler vi at de rettsaktene hvor det er utfordringer med EØS-relevansen ikke bør inngå i samme EØS-komitebeslutning som rettsaktene hvor dette er enklere. For en rask implementering av Ren energi-pakken er det også nødvendig at de tilhørende nettkodene og retningslinjene snarlig blir innlemmet i EØS-avtalen og implementert i norsk rett, siden disse bestemmelsene henger nært sammen med reguleringene i de rettsakene som nå er på høring.
- Energi Norge ønsker et indre energimarked med harmoniserte regler velkomment. Fordelene med harmonisering av regelverk anses i hovedsak som større enn behovet for tilpasninger for det reviderte elmarkedsdirektiv (2019/944), den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943) og den reviderte Byrå-forordning (2019/942).
- Energi Norge ønsker en åpen og transparent dialog om konsekvensene av ulike EU rettsakter og behovet for tilpasninger i norsk regelverk og praksis. Energi Norge viser til den svenske reguleringsmyndighetens arbeid hvor man i tett samarbeid med de ulike aktørene i kraftmarkedet har innkalt til møter månedlig for å diskutere ulike aspekter ved Ren energi-pakken og på den basis utarbeidet et grundig, opplysende og offentlig tilgjengelig høringsnotat om markedsdesignrettsaktene. Energi Norge har satt seg inn i EØS-notatene for revidert elmarkedsdirektivet, revidert elektrisitetsforordning, revidert Byrå-forordning og forordning om beredskap i elektrisitetssektoren. Vi hadde imidlertid ønsket at de vurderingene som er utført av RME skulle ha bli offentliggjort og lagt ved høringen. God informasjon og transparente prosesser er viktig for forståelsen av dette regelverket og hvilken praktisk innvirkning det vil kunne få, og dermed diskusjonene om saken.

2 Nærmere om de ulike rettsaktene

2.1 Generelt om implementering av de ulike rettsaktene i denne høringen

Foreliggende reguleringer er utviklet for å fremme den europeiske energiomstillingen på en effektiv måte. Kraftmarkedet har beveget seg fra et sentralisert energisystem til et mer desentralisert marked hvor fornybar energi nå i økende grad utkonkurrerer fossile brenslers. Et energimarked hvor fornybar energi tar over store markedsandeler kan ikke designes og reguleres på samme måte som det gamle energisystemet, til det er utfordringene for ulike. Reguleringen må blant annet legge til rette for mer produksjon lenger ute i nettet. Videre er det nødvendig å se flere energibærere i sammenheng, og rammebetingelsene må tilrettelegges for både å kjøpe og tilby fleksibilitet, for eksempel gjennom økt samspill mellom termisk energi og elektrisitet. Operatørene av nettet får nye utfordringer de må få myndighet og verktøy til å takle og rammebetingelsene må sikre samfunnsnyttig koordinering mellom kraftnett og annen energiinfrastruktur. Rettsaktene elmarkedsdirektiv (2019/944), elektrisitetsforordning (2019/943) og Byrå-forordning (2019/942) legger grunnlaget for et markedsdesign som kan håndtere de utfordringer energisystemene i Norden og Europa står overfor.

Energi Norge er av den oppfatning at denne pakken ikke introduserer mange nye regler, men at bestemmelsene i hovedsak er en videreføring og en konkretisering av hva allerede er vedtatt og implementert i de tre foregående liberaliseringspakken. Det er i så måte ingen grunn til å frykte at rettsaktene vil medføre uønskede endringer fra dagens praksis, gitt at vi legger til rette for en smidig implementering. Vi merker oss likevel at pakken inneholder skritt i retning av ytterligere regionalisering i systemdriften, kortere tidsoppløsning i energimarkedene og klarering i nærmere sanntid samt klarere beskrivelse av DSO-rollen og etablering av sentral DSO-enhet som gir sterkere signaler om harmonisert nettplasslegging.

Energi Norge understreker derfor viktigheten av en rask implementering. Detaljreguleringene som følger av disse rettsaktene (særlig metoder og prosesser i henhold til elektrisitetsforordning (2019/943) er allerede under utvikling og våre naboland er i gang både med å påvirke dette, og innrette praksis deretter. Med en sen implementering blir den norske fornybarbransjen tvunget til å operere i et regulatorisk gap hvor vi er tilskuere til utviklingen av reguleringer som vil komme til anvendelse for aktørene i det norske, nordiske og europeiske markedet.

For å få en rask implementering av Ren energi-pakken er Energi Norge av den oppfatning at de ulike rettsaktene ikke bør inngå i samme EØS-komitebeslutning siden noen av rettsaktene skaper mer utfordringer vedrørende EØS-relevansen enn andre. Energi Norge er av den oppfatning at revidert elmarkedsdirektiv (2019/944), den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943) og den reviderte Byrå-forordning (2019/942) bør inngå i samme EØS-komitebeslutning da de er gjensidig avhengig av hverandre. Ny forordning om beredskap i elektrisitetssektoren (2019/941) som er en del av denne høringen bør ikke være inkludert i den samme EØS-komitebeslutning siden Energi Norge finner at det hviler mer tvil over EØS-relevansen av denne rettsakten.

2-2 Revidert elmarkedsdirektiv (2019/944)

Energi Norge bemerker at det reviderte elmarkedsdirektiv (2019/944) setter kunden i fokus. Energi Norge viser her særlig til artiklene 10 til 29 i elmarkedsdirektiv (2019/944). Energi Norge er positive til disse bestemmelsene, men påpeker at det viktig at Norge anvender handlingsrommet ved implementeringen av disse artiklene slik at man beholder den kontraktsfriheten som eksisterer i det norske markedet.

Energi Norge vurderer at kundedefinisjonen i flere av bestemmelsene blant annet nedfelt i artiklene 10 og 18, først og fremst gjelder forbrukerkunder og mindre næringskunder, og at medlemslandene har interne frihetsgrader for å tilpasse dette etter nasjonale forhold.

I henhold til flere artikler og Vedlegg I (punkt 49) legger direktivet føringer for at aktørene skal kunne tilby fleksible betalingstjenester. Her må nasjonal regulering tilpasses og nordisk regulering harmoniseres, slik at

strømkundene tilbys fleksible, transparente og effektive betalingstjenester. Regelverket må selvsagt ikke være til hinder for innovativ produktutvikling og tjenester.

Direktivet legger også nye føringer på medlemslandenes prisportaler. Det er viktig at kun kontrakter som er sammenlignbare og som hjelper strømkundene til å ta rasjonelle valg, legges ut på slike prisportaler. Her oppfatter også Energi Norge at medlemslandene har et handlingsrom ved implementering av dette regelverket.

Direktivet legger til rette for såkalte *citizen energy communities (CEC)*. Det er viktig at slike aktører innehar de samme pliktene og ansvar som andre aktører, som for eksempel ved balanseansvar eller eierskap av distribusjonsnett. For de tilfeller der CEC er strømleverandør eller eier nett, må det samme regulatoriske regelverket som til enhver tid gjelder for strømleverandører og nettselskap, også gjelde for CECene. Det betyr at en kunde innenfor CEC mottar en regulert nettleie og fritt kan velge strømleverandør.

Elmarkedsdirektiv (2019/944) inneholder også betydelig videreutvikling av reguleringer om DSO rollen, som må sees i sammenheng med DSO-enes viktige rolle som følge av energiomstillingen. Det sentrale her er utviklingen av distribusjonssystemoperatørene som “neutral market facilitators”, altså aktører som blant annet skal utnytte den økte fleksibiliteten i distribusjonsnettet for å begrense investeringsbehovet. For at DSO-er skal fylle denne rollen må de likebehandle aktører de kjøper tjenester fra, enten dette dreier seg om fleksibilitetstjenester eller ikke-frekvensbaserte systemtjenester. Vi merker oss spesielt direktivets beskrivelse av at medlemsstatene skal tilby insentiver til at DSO-ene skal kunne kjøpe inn fleksibilitetstjenester og håndtere flaskehalser i eget nettområde for å oppnå effektivitetsgevinster. Rammen for utøvelse av DSO-rollen vil bli etablert blant annet gjennom vedtakelse av egne nettkoder for distribusjonsnettet. DSO-enheten, som vil bli opprettet og vil ha oppgaver ifølge artiklene 52-59 i revidert elektrisitetsforordning (2019/943), vil være sentral i utarbeidelse av disse nettkodene i samarbeid med ENTSO-E. Energi Norge ønsker direktivets bestemmelser om en tydeligere og sterkere rolle for DSO-ene velkommen og er opptatt av at norske DSO-er også skal kunne ha tilsvarende rammebetingelser som DSO-ene i våre naboland.

Når det gjelder lagrings- og ladeløsninger, noterer vi at DSO-er som hovedregel ikke skal eie eller operere slik infrastruktur. Dette er gode prinsipper når et marked etablert eller i nær fremtid vil bli opprettet. Når det gjelder e-mobilitet og lagring mener Energi Norge at reguleringer må utformes på en slik måte at flest mulig elementer blir utsatt for sunn konkurranse, noe som driver frem innovasjon. Likevel vil det sannsynligvis finnes lademarkeder der markedsmekanismene ikke vil være tilstrekkelige og der man må vurdere annen organisering/markedsmodeller. Det er også sannsynlig at dette vil endre seg over tid. Energi Norge mener det er viktig at unntakene i artiklene 33 og 36 i det reviderte elmarkedsdirektiv (2019/944) kommer til anvendelse også i norsk rett der det ikke eksisterer et velfungerende marked.

Bestemmelsene om TSO-ene er hovedsakelig de samme for tredje energimarkedspakke slik at Energi Norge ikke har noen synspunkter her for implementering, med unntak av artikkel 54 som regulerer at TSO-er som hovedregel ikke skal eie eller operere lagringsinfrastruktur, noe som får støtte av næringen.

Artiklene som omhandler nasjonale reguleringsmyndigheter er også hovedsakelig tilsvarende som bestemmelsene i tredje energimarkedspakke. Energi Norge bemerker at det er viktig for bransjen at RME får tildelt oppgaver, myndighet og uavhengighet etter elmarkedsdirektivets krav. Uavhengighet ifølge elmarkedsdirektivet innebærer også at RME gis tilstrekkelige ressurser. Det er ikke i Norges interesse, ei heller i næringens, at RME ikke har den samme kompetansen og de samme ressursene som resten av de nasjonale reguleringsmyndighetene i Europa. Et RME med likeverdige ressurser som andre europeiske reguleringsmyndigheter er avgjørende for ivaretagelse av norske energiinteresser i Europa og av de samfunnsmessige verdiene som den norske fornybarnæringen skaper.

2.3 Revidert elektrisitetsforordning (2019/943)

Energi Norge henviser til at EØS stater har mindre handlingsrom for tilpasninger ved innlemmelse av denne rettsakten i EØS-avtalen, siden forordninger må gjennomføres «som sådan» i EFTA-statene, jf EØS-avtalen

art. 7 a). Energi Norge er imidlertid innforstått med at det finnes en rekke eksempler på tilpasninger også til forordninger som regulerer kraftsektoren. Der det er handlingsrom er Energi Norge opptatt av at man vurderer nøye om tilpasningsregler har fordeler eller avgjørende betydning. Vi vil her minne om de betydelige mulighetene som ligger i et harmonisert indre energimarked med like regler, og at særegne nasjonale bestemmelser ofte har negative konsekvenser for kraftmarkedet. Med det som utgangspunkt ser ikke Energi Norge at det er et generelt behov for tilpasningstekster vedrørende innlemmelsen i EØS-avtalen av den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943).

Energi Norge bemerker imidlertid at det er prosesser som løper og noen har allerede utløpt. Det gjelder for eksempel utviklingen av metoden for budområderevideringer i artikkel 14 og metoden for utregning og fordeling av flaskehalsinntekter nedfelt i artikkel 19 i den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943). Dette er prosesser bransjen gjerne skulle vært tettere på og involvert i, selv om for eksempel saken om fordeling av flaskehalsinntektene endte slik man fra norsk næring hadde ønsket; mulighet til å bruke inntektene til å redusere nettariiffene. Energi Norge viser også til den prosessen som har pågått i henhold til artikkel 15 i den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943) der enkelte medlemsstater har utviklet handlingsplaner for oppfylling av kravene. Dette er planer som vil påvirke det nordiske kraftmarkedet. Også her har det vært gjennomført konsultasjonsprosesser, slik forordningen krever, og næringen etterlyser mer transparente nasjonale prosesser. Vi opplever at norske myndigheter ikke er flinke nok til å dele informasjon når prosessene angår reguleringer som Norge formelt ikke har implementert, men som har konsekvenser også for norsk fornybarnæring. Det er derfor svært viktig for oss at disse rettsaktene raskt blir innlemmet i EØS-avtalen og deretter implementert i norsk rett. Samtidig oppfordrer Energi Norge Departementet til i større grad å dele informasjon til relevante aktører om konsultasjoner med hjemmel i denne forordningen.

Energi Norge noterer at elektrisitetsforordningen inneholder skritt i retning av ytterligere regionalisering i systemdriften igjennom opprettelsen av Regional Coordination Centres (RCCer) og kortere tidsoppløsninger i energimarkedene samt klarering i nærmere samtid.

Videre bemerker Energi Norge innføringen av minstekrav til handelskapasitet mellom budområder ("70%-regelen"). Siden rettsaktene allerede er trådt i kraft i EU, frykter vi diskriminering av handelskapasitet mot Norge i situasjoner hvor det er utfordrende å opprettholde "70%-regelen" mellom EU-land. Dette understreker igjen viktigheten av en rask implementering.

2.4 Revidert Byrå-forordning (2019/942)

En av de mest sentrale diskusjonene i forbindelse med innlemmelse av tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen og implementeringen av denne pakken i norsk rett var relatert til EUs Energibyrå ACER (Byrået). Olje og energidepartementet har i forarbeidene til tredje energimarkedspakke gjennomgått og vurdert nøye de kompetanser Byrået fikk og som Stortinget dermed vedtok for implementering i norsk rett.

Byråets rolle og mandater, slik de er beskrevet i tredje energimarkedspakke består i hovedsak av å være et rådgivende organ for Kommisjonen, Rådet og Parlamentet når det gjelder utviklingen av regelverket for det indre energimarkedet i Europa. Videre fikk Byrået i tredje energimarkedspakke også vedtaksmyndighet på begrensede saksområder som involverte flere nasjonale reguleringsmyndigheter, enten fordi de ikke ble enige innen en 6 måneders frist eller dersom de rettet en felles anmodning til Byrået om å fatte vedtak. Vedtaksmyndigheten omfattet tekniske spørsmål i den grad dette var hjemlet i direktiver og forordninger i tredje energimarkedspakken, jf. artikkel 7 i Byrå-forordningen. Videre kunne Byrået avgjøre saker ved uenighet om vilkår for og tilgang til, samt operasjonell sikkerhet ved grensekryssende infrastruktur, jf. artikkel 8. Etter artikkel 9 hadde Byrået også vedtaksmyndighet i saker ved uenighet mellom reguleringsmyndighetene om behandlingen av søknad for unntak for nye utenlandsforbindelser etter bestemmelsene i forordningen om grensekryssende krafthandel.

Energi Norge er av den oppfatning at Byrå-forordningen i Ren energi-pakken i utgangspunktet ikke gir nye mandater for Byrået dersom man ser hen til den kompetanse som allerede ble gitt i artiklene 7, 8 og 9 i Byrå-forordningen i tredje energimarkedspakke. Energi Norge anser at bestemmelsene i den reviderte Byrå-

forordning heller konkretiserer den kompetansen som allerede ble gitt i tredje energimarkedspakke. Byrådet er fortsatt å anse som et forvaltningsorgan bestående av alle nasjonale reguleringsmyndigheter, inkludert RME, som løser tekniske uenigheter på grensene. Videre er det viktig å merke seg at alle Byråets beslutninger kan bli, og blir, overprøvd av det judisielle systemet. Samtidig er det viktig å notere at disse konkretiseringene av oppgaver i den reviderte Byrå-forordningen, samt nye prosesser ved vedtakelse av nettkoder, retningslinjer, metoder og prosedyrer nedlagt i den reviderte elektrisitetsforordning (2019/943) vil kunne gi hjemmel for vedtak på områder som kan få stor betydning for reguleringen av kraftmarkedet. Disse vedtakene vil kunne bli relevante for norske aktører det være seg enten Norge implementerer eller ikke, siden disse reglene og denne myndigheten gjøres gjeldende i det felles nordiske markedet.

Det er dog helt på det rene at verken tredje energimarkedspakke eller Ren energi-pakken gir Byrådet noen form for beslutningsrett over hvordan Norge disponerer og bestemmer over sine ressurser. Byrådet vil ikke ha og vil ikke kunne få myndighet til å gripe inn i nasjonale myndigheters vurdering av om et planlagt kabelprosjekt skal innvilges konsesjon. Ingen EU-organer har denne myndigheten og den kan dermed heller ikke delegeres til Byrådet. I tråd med disse utgangspunktene har Byrådet heller ikke myndighet til å overprøve grunnleggende nasjonale ressursforvaltningsbeslutninger, som spørsmål om en ressurs skal bygges ut og om hvorvidt et kraftproduksjonsanlegg skal gis konsesjon. ([Henrik Bjørnebye 2020](#)). Det er derfor ingenting i de foreliggende reguleringer som bryter med de politiske forutsetningene for og enigheten på Stortinget om implementering av EUs tredje energimarkedspakke.

Byrå-rettsakten er en forordning og Energi Norge henviser til at EØS-stater har mindre handlingsrom for tilpasninger for innlemmelse i EØS-avtalen, siden forordninger må gjennomføres «som sådan» i EFTA-statene, jf EØS-avtalen art. 7 a). Energi Norge kan heller ikke se behovet for nødvendige tilpasningstekster her, med unntak av de tilpasninger som allerede er nedfelt i EØS-komitebeslutningen 93/2017 der EFTAs overvåkingsorgan er den myndighet som fatter vedtak når et EØS-land er involvert. Videre følger det av EØS-komitebeslutningen 93/2017 at EFTAs overvåkingsorgan fatter bindende vedtak rettet mot RME på grunnlag av utkast til vedtak fra Byrådet. RME må deretter gjennomføre vedtakene nasjonalt ved å fatte de nødvendige enkeltvedtak rettet mot norske rettssubjekter. Dette skiller seg fra løsningen på EU-nivå, hvor Byrådet kan fatte vedtak direkte overfor nærmere bestemte nasjonale rettssubjekter. Dette er nødvendige tilpasninger med hensyn til to-pillarstrukturen som Energi Norge anfører må videreføres for innlemmelsen av denne rettsakten i EØS-avtalen.

2.5 Ny forordning om beredskap i elektrisitetssektoren (2019/941)

Denne forordningen bygger på forsyningsdirektivet (2005/89/EC) som ble innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-beslutning 49/2007 den 8 juni 2007. Generelt inkluderes ikke rettsakter om forsyningssikkerhet i EØS-avtalen, men dette direktivet ble innlemmet fordi hjemmelen til direktiv (2005/89) var artikkel 95 i den dagjeldende EU traktat som regulerte det indre markedet. Forsyningssikkerhetsdirektivet ble derved ansett mer som rapporteringskrav om det indre markedet enn som en rettsakt som regulerte forsyningssikkerhet.

Den nye forordningen om beredskap i elektrisitetssektoren (2019/941) sitt anvendelsesområde er å regulere samarbeid mellom medlemsstater for å hindre, forberede og håndtere elektrisitetskriser. Reguleringen i denne forordningen, som relaterer seg til utpeking av en kompetent myndighet for forsyningssikkerhet, tyder på at disse bestemmelsene dreier seg om forsyningssikkerhet mer enn det indre markedet. Energi Norge stiller derfor spørsmål ved EØS-relevansen av denne rettsakten og er trygge på at norske myndigheter tar en grundig vurdering i så henseende. Energi Norge bemerker at også Departementet stiller spørsmål vedrørende EØS-relevansen i EØS-notatet for denne rettsakten.

Samtidig er det viktig å få fram at det meste av dette regelverket handler om koordinering mellom nasjonale reguleringsmyndigheter med ansvar for forsyningssikkerheten, medlemslandene samt Kommisjonen og ikke en overføring av ansvar for forsyningssikkerheten.

Uavhengig av om Departementet skulle konkludere med at denne forordningen er EØS-relevant eller ikke, oppfordrer Energi Norge til at Departementet forsøker å få forhandlet frem at norske aktører og myndigheter

kan være med på viktige prosesser og konsultasjoner som kan ha en effekt på det norske kraftmarkedet. Rettsteknisk er det en mulighet til å anvende Protokoll 31 i EØS-avtalen for slik deltakelse uten at rettsakten vurderes EØS-relevant.

3. Oppsummering

Energi Norge er opptatt av regulatorisk forutberegnelighet for fornybarnæringen, og ønsker å bidra videre i dialogen med myndighetene om en rask implementering av Ren energi-pakken.

Vi er generelt bekymret for den tid det tar å gjennomføre regelverket, og viser i denne sammenheng til at nettkodene og retningslinjene under tredje energimarkedspakke ennå ikke er innlemmet i EØS-avtalen og implementert i norsk rett.

Frister løper og er allerede utløpt for konsultasjon og forhandling om regelverk som kommer praktisk til anvendelse for fornybarnæringen uten at det formelle regelverket for norsk deltakelse er på plass. Dette skaper utfordringer for den norske fornybarbransjen som står ovenfor enorme muligheter i elektrifiseringen av Europa og trenger klare og formelle rammebetingelser i denne viktige prosessen.

Energi Norge mener det burde være mulig at disse rettsaktene blir innlemmet i EØS-avtalen og implementert i norsk rett innen 3 år med en god ressursforvaltning og prosjektorganisering av Departementet. Energi Norge stiller ressurser og imøtekommer dialog i denne prosessen for også å bidra med en rask implementering av denne lovgivningspakken.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Toini Løvseth
Direktør marked, elektrifisering og kunder

Birgitte Jourdan-Andersen
Advokat/Næringspolitisk rådgiver